

ΟΝΟΜΑ: _____

Ενότητα 17η

Απρόσωπα λέγονται τα ρήματα που βρίσκονται στο **γ' ενικό πρόσωπο** και δεν έχουν υποκείμενο ένα συγκεκριμένο πρόσωπο ή πράγμα, δηλαδή αυτό είναι ακαθόριστο. Το υποκείμενό τους είναι συνήθως μια **δευτερεύουσα πρόταση** (βουλητική, ειδική, ενδοιαστική, πλάγια ερωτηματική).

Κάποια συνηθισμένα απρόσωπα ρήματα είναι: πρέπει, φαίνεται, πρόκειται, βρέχει, χιονίζει, βραδιάζει, αξίζει, μοιάζει, λέγεται, μπορεί, χρειάζεται, ακούγεται.¹

Κάποιες συνηθισμένες απρόσωπες εκφράσεις είναι: είναι καλό/ καλύτερα/ ώρα, υπάρχει ελπίδα, ήταν φυσικό/ επόμενο.

Παραδείγματα

Πρέπει να γράψεις την άσκηση.

Πρέπει: πρόσωπο ρήμα/ «να γράψεις την άσκηση» δευτερεύουσα βουλητική ως υποκείμενο.

Φαίνεται πως δε θα τα καταφέρει.

Φαίνεται: απρόσωπο ρήμα/ «πως δε θα τα καταφέρει» δευτερεύουσα ειδική ως υποκείμενο.

1. Υπογράμμισε τα απρόσωπα ρήματα/τις απρόσωπες εκφράσεις και βρες το υποκείμενό τους, όπου υπάρχει. Μετά σημείωσε το είδος της δευτερεύουσας.

A. Δε χρειάζεται να φωνάζεις τόσο πολύ. δευτερεύουσα βουλητική

B. Πρέπει να ντυθείς καλά, γιατί έχει κρύο. _____

Γ. Μπορεί να φύγουμε το επόμενο Σάββατο για να προλάβουμε τη γιορτή. _____

Δ. Δεν κάνει να λες ψέματα όλη την ώρα. _____

E. Απαγορεύεται να ρίχνουμε σκουπίδια στο πάρκο. _____

Στ. Είναι ώρα να πάρουμε τηλέφωνο. _____

Z. Καλύτερα είναι να συνεχιστούν οι προσπάθειες των γιατρών. _____

H. Δεν πειράζει που δεν τα κατάφερες. Αρκεί που προσπάθησες. _____

Θ. Από χτες το πρωί χιονίζει ασταμάτητα. _____

I. Δεν πρόκειται να σου αποκαλύψω τίποτα. _____

ΙΑ. Εδώ και καιρό ακούγεται πως θα φύγει από τη δουλειά. _____

ΙΒ. Δε με νοιάζει τι θα γίνει. _____

ΙΓ. Υπάρχει φόβος μήπως υπάρχουν περισσότερα θύματα. _____

ΙΔ. Ενδιαφέρεις αν θα φύγει νωρίς για τη δουλειά. _____

¹ Προσοχή! Όταν είναι προσωπικά, θα υπάρχει ή θα εννοείται ένα υποκείμενο πρόσωπο ή πράγμα που θα είναι σε ονομαστική πτώση!

Λόγιες προθέσεις

ανά/ διά/ εις/ εκ/ εν/ επί/ περί/ προ/ προς/ συν/ υπέρ/ υπό

Παρατηρήσεις

- Το εκ γίνεται εξ μπροστά από φωνήεν. π.χ. εκ + οδός= έξοδος.
- Το εν αλλάζει σε εγ- εμ- ελ- ανάλογα με το σύμφωνο που ακολουθεί. π.χ. εν + γράφω= εγγραφή, εν + λείπω= έλλειψη.
- Το επί γίνεται επ- ή εφ- μπροστά από φωνήεν. Επί + οίκος= έποικος, επί + ίππος= έφιππος.
- Το συν αλλάζει σε συγ- συλ- συμ- συ- συσ- ανάλογα με το σύμφωνο που ακολουθεί. π.χ. συν + γνώμη= συγγνώμη, συν + λόγος= σύλλογος, συν + βαίνω= συμβαίνω.
- Το υπό γίνεται υπ- ή υφ- . π.χ. υπό + άρχω= υπάρχω, υπό + υπουργός= υφυπουργός.

1.Ανάλυσε τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

λέξη	A' συνθετικό	B' συνθετικό	λέξη	A' συνθετικό	B' συνθετικό
περιβάλλω	περι	βάλλω	υπόθεση	υπό	θέτω
προσμονή			υπερβάλλω		
σύνταξη			εξάρτηση		
σύλλογος			υφυπουργός		
εκλογή			υπομονή		
διαφορά			συσκευασία		
εισχώρηση			έμμεσος		

2.Σύνθεσε τις λέξεις.

A' συνθετικό	B' συνθετικό	σύνθετη λέξη
επί	οδός	έφοδος
εν	λείπω	
συν	γνώμη	
εν	πνέω	
ανά	οδός	
δια	έρχομαι	
εκ	όστρακο	
συν	λυπάμαι	
συν	στρατός	

3. Συμπλήρωσε τον πίνακα, όπως το παράδειγμα.

Ρήμα	Συνθετικά μέρη	Παρατατικός	Αόριστος	Προστακτική Αορίστου
προβάλλεις	<i>προ + βάλλεις</i>	<i>προέβαλλες</i>	<i>προέβαλες</i>	<i>πρόβαλε</i>
εισβάλλεις				
συμβάλλεις				
περιβάλλεις				
προσβάλλεις				
επιμένεις				
απάγεις				
προσάγεις				
συγγράφεις				
παραπίνεις				
εμπνέω				
αποφεύγεις				
εγκρίνεις				
εκφράζεις				
εκλέγεις				
υπογράφεις				
αντιγράφεις				
διαγράφεις				
περιγράφεις				
διαλύεις				
αναγγέλλεις				
διατρέχεις				
αναφέρεις				
απορρίπτεις				
επιλέγεις				
διαλέγεις				
παρατρώνω				
παραβγαίνεις				
αναπνέεις				

